

Informatie van GS

Aan: statencommissie Zorg, Cultuur en Welzijn**Onderwerp : procedure inzake vaststelling Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS)****Datum: 15 december 2003****Portefeuillehouder: J.P.G. van Bergen****Behandelend ambtenaar: K. van der Graaf, tst. 3655 (werkt ma, di, do, vr)**

Inleiding

Op 15 september jl. is in de vergadering van de statencommissie ZCW de ontwerp-beleidsnota 'Niet van Gisteren', Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) gepresenteerd. Doel hiervan was u te informeren over de **hoofdstructuur** (wat ligt er?) en de **visie** op het (ruimtelijk) beleid voor cultureel erfgoed (wat willen we? waarop sturen we?). Wij zagen enthousiasme over de CHS en een belangrijke vraag die in de discussie naar voren kwam is die van de relatie van de CHS tot het streekplan. Gedeputeerde staten besloten op 23 april 2002 de ontwerp-beleidsnota vast te stellen en deze als een bouwsteen voor het nieuwe streekplan te beschouwen (**zie bijlage 1**). Tevens is toen ingestemd met het actief informeren over en bediscussiëren van de ontwerp-beleidsnota met gemeenten en andere betrokkenen, ter vaststelling van de beleidsnota in 2003. Eind 2002 is besloten te werken aan een pilot implementatiestudie voor het Langbroekerweteringgebied en het uitgeven van een aantrekkelijke laagdrempelige definitieve uitgave van de nota 'Niet van Gisteren'. Het beleid m.b.t. de CHS is ingebed in het ontwerp-streekplan. Besluitvorming daarover vindt dan ook plaats in het ontwerp-streekplantraject, voorjaar 2004.

Beoogd effect

Definitief vaststellen van de CHS, koppelen van de werking van de sturingsmechanismen uit de CHS aan het streekplan en realiseren van een aantrekkelijke laagdrempelige eindpublicatie met per deelgebied sectorale aanbevelingen voor uitwerking van de CHS (ter vergroting van het maatschappelijk draagvlak en als sectorale voorzet voor bestaande en nieuwe gebiedsgerichte projecten).

Argumenten

Ook 'het veld' reageert positief en enthousiast op de CHS. De **visie** (wat willen we?, waarop sturen we?) wordt in het algemeen breed gedragen; de tot nu toe gevoerde gesprekken geven geen aanleiding de op de visiekaart aangegeven gebieden of de sturingsmechanismen te wijzigen. Ook de reacties van 'het veld', met name van de gemeenten, gaan opvallend vaak over de relatie tussen CHS en streekplan. De veronderstelling is dat het belangrijk is om de visie van de CHS zodanig te verankeren in het ruimtelijk beleid, dat deze ook daadwerkelijk geïmplementeerd, ofwel uitgevoerd kan worden. Deze mening delen wij. In dat verband is het ook goed te constateren dat de CHS een belangrijke plaats in het ontwerp-streekplan heeft gekregen. De CHS is opgenomen in de eerste laag, de beleidsuitgangspunten zijn in de streekplantekst opgenomen en tevens zijn de kaarten van de CHS toegevoegd, met een verbijzondering van het gebied van de Nieuwe Hollandse waterlinie (NHW). Aan het streekplan zal t.z.t. een Handleiding Bestemmingsplannen worden gekoppeld. Het is de bedoeling daarin de instrumenten voor de uitvoering van onder meer het CHS-beleid, in het kader van de goedkeuring van bestemmingsplannen, nader te beschrijven en vast te leggen. Duidelijk is geworden dat er extra aandacht gegeven moet worden aan de vaststelling van de CHS in relatie tot het streekplan en aan de implementatie van de CHS na vaststelling. Uit de reacties van 'het veld' en ook weer vooral de gemeenten, blijkt tevens dat er veel behoefte is aan feitelijke informatie (wat ligt er? wat is de waarde?). De reacties op de **hoofdstructuur** (wat ligt er?) leiden tot enkele kleinere aanpassingen in de ontwerp-beleidsnota. Het gaat daarbij vooral om inhoudelijke aanvullingen m.b.t. de cultuurhistorische kwaliteiten en om de invulling van het deelgebied Vianen. Tevens wordt een redactionele slag gemaakt om te komen tot een

publieksvriendelijke, leesbare en aantrekkelijke eindpublicatie (we noemen dit het ‘basisdocument’). Het manuscript voor deze eindpublicatie is in maart 2004 gereed.

Wat is er al gebeurd?

De presentatie van de CHS als ontwerp-beleidsnota aan de buitenwereld heeft op 4 december 2002 plaatsgevonden. Als informatiedocument is daarvoor een publieksvriendelijke brochure gemaakt (2 delen en een poster van de CHS-kaarten), met daarin een beknopte samenvatting van de CHS. Tevens is een tentoonstelling gemaakt die thans langs onder meer gemeentehuizen en bibliotheken reist.

De CHS is een bouwsteen van het streekplan; de beleidsuitgangspunten en kaarten van de ontwerp-beleidsnota CHS zijn integraal opgenomen in het ontwerp-streekplan.

De pilot voor de implementatie van de CHS in de Langbroekerwetering is (grotendeels) afgerond in juni 2003. Deze had tot doel een effectieve en efficiënte werkwijze voor de implementatie van de CHS te onderzoeken.

Op 8 en 9 juli 2003 zijn interactieve informatiebijeenkomsten gehouden, met als doel reacties van ‘het veld’ te inventariseren op de ontwerp-beleidsnota.

Voorstel tot vaststelling van de CHS in relatie tot het streekplan (zie ook bijlage 2)

- **Basisdocument**

De uitkomsten van de pilot en de interactieve informatiebijeenkomsten worden thans gebruikt voor de bijstelling van de ontwerp-beleidsnota. De op basis hiervan te maken uitgebreide eindpublicatie oftewel ‘*basisdocument*’ (een passender titel wordt nog gezocht) wordt op dit moment voorbereid. Het basisdocument CHS gaat over de feitelijke inhoud en waarde van het cultureel erfgoed in Utrecht. Dit document is in maart 2004 gereed (als manuscript) en dient dan als achtergrondinformatie bij eventuele discussies over het cultureel erfgoedbeleid in (sub-)commissie RenG en staten naar aanleiding van de inspraak op en vaststelling van het streekplan, en als bron van informatie voor ons cultureel erfgoedbeleid. De inhoud van het basisdocument van de CHS hoeft in principe niet apart te worden vastgesteld door GS/PS; dit betreft namelijk puur de **hoofdstructuur** (m.a.w. de inventarisatie, wat ligt er?).

- **Bijlage bij basisdocument**

Maar aan dit basisdocument voegen we wel (in de vorm van een *uitgebreide bijlage*) per deelgebied sectorale aanbevelingen toe voor de gebiedsgerichte uitwerking van de CHS. Dit is dan tevens een voorzet vanuit de sector cultureel erfgoed voor bestaande en nieuwe gebiedsgerichte projecten. Over deze bijlage kan GS/PS in het najaar van 2004 apart besluiten, omdat deze aanbevelingen ook beleidsmatig en meer specifiek kunnen zijn dan in het streekplan is verwoord.

- **Cultuurprogramma 2005-2008**

De uitkomsten van de pilot en de interactieve informatiebijeenkomsten worden thans ook gebruikt voor nadere implementatie- en financieringsvoorstellen van de CHS. Dit komt aan de orde in het kader van de voorbereiding van de begroting en het nieuwe *Cultuurprogramma* (Cultuurnota) 2005-2008. Het draait bij de CHS om herkenning (en daarmee ‘erkenning’) én inspiratie. Van belang vinden wij het doorwerken ervan in concrete uitvoeringsprojecten op basis van samenwerking.

- **Streekplan**

Het ontwerp-streekplan ligt ter inzage vanaf medio januari. Bijstelling van de voorstellen voor het beleid van de CHS, de **visie** (wat willen we? waarop sturen we?), gebeurt zonodig naar aanleiding van de inspraak op het streekplan. Dit ligt in principe in handen van PS (op basis van een concept-Nota van Beantwoording van GS). Bij de definitieve voorstellen voor het beleid van de CHS zoals dat in het streekplan staat, is voor de statencommissie ZCW geen aparte rol voorzien. Het streekplan als geheel (in combinatie met de concept-Nota) wordt ter advisering voorgelegd aan de statencommissie RenG, of een speciale uit leden van de cie. RenG samengestelde commissie. Met vaststelling van het streekplan door PS wordt het beleid van de CHS eveneens vastgesteld. Hetgeen er in het streekplan is opgenomen dient vervolgens als *leidraad* voor ons te voeren cultureel erfgoedbeleid. Tevens vormt dit de basis voor de uitwerking in het kader van de Handleiding Bestemmingsplannen.

Financiën

Alle kosten zijn reeds gedekt uit de beschikbaar gestelde budgetten van 2003 (en eerder).

Bijlage 1. Overzicht eerdere besluiten

Gedeputeerde staten besloten op 23 april 2002:

1. De ontwerp-beleidsnota 'Niet van Gisteren' (Cultuurhistorische Hoofdstructuur) vast te stellen, en de gedeputeerde voor cultureel erfgoed te machtigen daarin nog redactionele aanpassingen aan te brengen;
2. De ontwerp-beleidsnota als een bouwsteen voor het nieuwe streekplan te beschouwen;
3. In te stemmen met het actief informeren over en bediscussiëren van de ontwerp-beleidsnota met gemeenten en andere betrokkenen, ter vaststelling van de beleidsnota in 2003;
4. Het standpunt van GS ter advisering voor te leggen aan de statencommissie Cultuur en Economie (vergadering 10 juni 2002).

De statencommissie heeft hiermee eveneens ingestemd.

Op 17 december 2002 heeft GS en op 3 februari 2003 heeft de statencommissie ingestemd met het overboeken van middelen voor de CHS, voor de volgende doelen:

- de eigen bijdrage aan de pilot implementatiestudie voor het Langbroekerweteringgebied en het aangrenzende deel van de Utrechtse Heuvelrug (in juli 2003 afgerond)
- de uitwerking van gebiedsplannen/de implementatie van de CHS
- een aantrekkelijke laagdrempelige definitieve uitgave van de nota 'Niet van Gisteren', inclusief geschikt beeldmateriaal, zowel op papier als voor de te vervaardigen website
- tijdelijke menskracht voor de begeleiding van dit project

Bijlage 2. Realisatieschema vanaf januari 2004

- in **maart 2004** is het manuscript van het ‘basisdocument’ van de nota ‘Niet van Gisteren’ (CHS) gereed. Dit is een laagdrempelige, publieksvriendelijke en aantrekkelijke uitgave, waarin de hoofdstructuur (wat ligt er?) is beschreven. Aan dit document wordt een uitgebreide bijlage toegevoegd, waarin per deelgebied sectorale aanbevelingen staan voor de gebiedsgerichte uitwerking van de CHS. Dit document ligt dan drukklaar.
- het beleidsdeel van de CHS, de visie (wat willen we?), staat in het streekplan en wordt in dat kader in **januari/februari 2004** aan inspraak onderworpen, en ter besluitvorming voorgelegd aan PS
- de door GS op te stellen Nota van Beantwoording naar aanleiding van de inspraakreacties is waarschijnlijk in **mei 2004** klaar
- deze nota wordt vervolgens **eind juni 2004** door een subcommissie van de statencommissie RenG gebruikt voor gedachtewisseling met de indieners van bedenkingen
- daarna (waarschijnlijk **augustus/september 2004**) zal het streekplan ter voorbereiding van de vaststelling worden geagendeerd in de commissie RenG.
- in **september 2004** stellen de staten het streekplan waarschijnlijk vast. Daarmee is dan ook het beleidsdeel van de CHS vastgesteld
- in **september 2004** kan vervolgens het ‘basisdocument’ (inclusief de uitgebreide bijlage) worden gedrukt en met enige publiciteit worden gepresenteerd. Omdat in dit basisdocument ook beleidsaanbevelingen per deelgebied worden gedaan, kan dit document vervolgens nog officieel worden vastgesteld door GS/PS